

POLITIKOEK TORTURAK BABESTU ETA EPAILEEK LAGUNTZEN DUTELA USTE DUTE AABEK

Olaziregi: «Torturak jasan ostean edozer sinatzeko prest zaude»

■ Guardia Zibilak Bizkaian eginiko operazioan atxilotu eta gero aske geratu zirenek komunikabideen aurrean azaldu zituzten jasandako torturak. «Euskal Herrian inork gehiagok ez dezala hurrelakorik jasan», esan zuten.

Eider eta Nerea Olaziregi ahizpak, atxilotuetako baten ama eta AABetako ordezkari bat, atzoko prentsaurrekoa hasi aurretik. XOUSE SIMAL

Kristina Martin / Bilbo

NEREA ETA EIDER OLAZIREGI deustuarrak irailaren 24an atxilotu zituen Guardia Zibilak, eta Bilboko La Salve kuarteletik pasatu ostean Madrilera eraman zituzten. Bertan guardia zibilen eskuetatik tortura psikikoak zein fisikoak jasan zituztela salatu dute, eta «egoera tamalgarri hartan edozer esateko eta sinatzeko prest» egon zirela gaineratu dute. Hori dela eta, Lourdes Cerratok Julen Aginakoren kontra egindako akusazioa ulergarria dela esan dute. Atxilotuak inkomunikazio egoeran egon ziren lege antiterroristaren ezarpenaren ondorioz.

Nerea Olaziregik adierazi duenez, «Guardia Zibilak atxilotu ninduenetik Entzutegi Nazionalera ailegatu arte, oso tratatu berritza jasan nuen». Guardia zibilek atxilotetari buruzko informazioa ukatu ziotela esan du Nerea Olaziregik, eta mota guztietako galderak eta mehatxuak entengabeki egin zizkiotela. «Kotxean ETArekiko loturaz galdetzez gain, sexuari buruzko galderak ere egin zizkidaten: norekin oheratzen nintzen, larrua ondo jotzeko itxura nuela, eta haiek probatuko zutela ere esan zidaten», jakinarazi du Nerea Olaziregik. «Familiaren inguruko milaka mehatxu egin zizkidaten, baita zein tortura modu probatuko nituen esan ere».

Itaunketetan jasotako tratuari buruz, hala kontatu du deustuarrak: «Begiak estalita, bultzaka

hasi ziren galdezka, eta haiek nahi zutena aitortu ezean, hil egingo nindutela esan zidaten». Ziegan zegoenean kolpe gogorak jasan zituela buruan, eta, ondorioz, zorabiatu egin zela adierazi du Nerea Olaziregik. «Hilekoa jaitzi zitzaidan, eta min handia nuen, medikua eskatu nuen, baina ez zidaten jaramonik egin», gaineratu du. «Okerrena nirekin zer egin zezaketen jakin ezinik egotea da; beldur horrek, hain zuzen ere, bultzatu ninduen haiek nahi zutena sinatzera», esan du Nerea Olaziregik.

Garzon epailearen indiferentzia

Olaziregi ahizpek zein Ainhoa Gutierrezen amak salatu dute Garzon epailearen jarrera. Haien ustez, «torturen eta tratatu txarren berri ematean, izugarritzko indiferentzia hartu zituen. Gainera, torturak egon zirela argi egon arren, *habeas corpus* eskaerak behin eta berriz errefusatu zituen», azaldu du Ainhoa Gutierrezen amak. Eider Olaziregik lehenengo momentutik tratatu txarrak, mehatxuak, sexuari buruzko aipamenak eta abar jasan zituela ere salatu du. «Itaunkete-

tan, biluzik eta poltsa bat buruan, kolpeka hasi ziren konortea galdu arte», jakinarazi du Eider Olaziregik.

Nerea eta Eider Olaziregik azaldu dutenez, «haiek guk aitortzea nahi zutena sinatu genuen, egoera hartan edozer egiteko prest geundelako». Halaber, Ainhoa Gutierrezen amak bat egin zuen Olaziregi ahizpekin, «ez dute atxilotatuei buruzko informazioerik ematen, *habeas corpus* eskaerak ukatu egiten dituzte, eta hori oso gogorra da, bai atxilotuentzat, bai gurasoentzat».

AABak: «Garzon torturaren babeslea da»

BALTASAR GARZON eta Madrilgo Entzutegi Nazionalako beste epaileak «torturen babesleak» direla salatu zuen atzo Agustin Figalek, Bizkaiko Amnistiaren Aldeko Batzordeen (AAB) arduradunak. «Guardia Zibilaren kuarteletan eta Polizia Nazionalaren komisarietan torturak egon badaude, eta nahiz eta Zuzenbidezko Estatutaren oinarrien kontrako den, ez dute ezertxo ere egin hori aldatzeko. Horregatik uste dugu tortura erabiltzen duen Estatu baten kontrako edozein borroka mota zilegizkoa dela»,

adierazi zuen Agustin Figalek.

«Torturak hiru zutabe ditu: epaileak, politikoak eta politziak. Epaileek ez dituzte kontuan hartzen torturen pairatzaileen lekukotasunak, eta *habeas corpus* eskaerak errefusatu dituzte. Horregatik, epaileak dira torturaztaileen kolaboratzaileak. AABek ez ezik, nazioarteko zenbait erakundek ere baieztatu dute epaileen laxotasunak ahalbidetzen duela tortura», adierazi zuten AABetako bozeramaileak CTPrentxos-tena gogoan izanik. Bizkaia komandoa

deuseztatzeko operazioan, Baltasar Garzoni leporatu zion torturen erantzukizuna. AABen ustez, «Garzonek ez die torturatuaren testigantzei sinesgarritasunik eman, eta Eider Olaziregik jakinarazi duenez, epaileak ezaxolaz entzun zituen hark pasatutakoak».

Bestalde, klase politikoaren funtsezko erantzukizuna azpimarratu zuen Figalek. «Epaileez gain, politikariek ere badute zeresanik torturen auzian, baina agente politikotik jasotzen den erantzun bakarra segurtasun indarren gehigkeriak

babestea da». Espainian kolaboratzaile mota bi bereizi zituen Figalek: «Alde batetik, tortura eta errepresioa diseinatzeko dituztenak, eta hura existitzen laguntzen dutenak, EAJ, alegia».

Hala, tortura desagertarazteko hiru konponbide proposatu dituzte AABek: lege antiterrorista bertan behera geratzea, Guardia Zibila eta Polizia Nazionala Euskal Herrikan kanpora joatea eta Entzutegi Nazionala desagertaraztea, «Francogaraiko ondorengoaren auzitegi berezia baita». x

Iñaki Lekerika
errefuxiatua hilik
azaldu da
Venezuelako bere
etxean

■ 53 urte zituen eta
1978tik zegoen
Euskal Herrikan
kanpo

Erredakzioa / Donostia

ATZO iluntzean jakin zenez, Iñaki Lekerika Urresti euskal errefuxiatua hilik azaldu zen Venezuelako Puerto de la Cruz herriko bere etxean. Lekerikak 53 zituen eta Gatika herri bizkaitarrekoa zen. Lerro hauek idazteko unean ez ziren ezagutzen Lekerikaren heriotzaren arrazoiak, Euskal Herrian berria arratsaldeko 20.00ak inguru jakin heriotzaren berri. Lekerikaren gorpua bere ohearen ondoan azaldu zen eta, antza denez, bi egun zeramatzan hilik. AABek emadako datuen arabera, 1978ko abenduan utzi zuen Euskal Herria, antza Lemoizeko afera dela medio. Jose Antonio Torre Altonaga (espetxean denbora gehien daraman euskal presoetako bat) atxilotu zutenean alde egin zuen Lekerikak, AABk jakinarazi dutenez, Altonagari torturapean ateratako deklarazioak direla medio, eta tortura berdinak jasan behar ez izateko alde egin zuen Barrondok.

Lekerikak iaz bihotzeko ebakuntza bat jasan zuen eta balbula bat zuen jarrita. Horregatik, baliteke heriotza bihotzeko gaitz honen ondorio izatea, baina datu hau ez dago baieztatua. Lekerika ezkongabe zen eta ez zuen seme alabarik. Gatikako Udalak berria jakitean bertan behera utzi zuen atzoko ohiko-batzarra eta gaur batzar berezia egingo du.

Lekerika aurtan hildako hirugarren errefuxiatua da. Lehena Ander Barrondo errefuxiatu izan zen. Ugaoko 41 urteko errefuxiatua Mexikon hil zen bihotzeko arazoan zirela medio uztailaren 17an. Ondoren, abuztuaren 6an Jose Luis Salegi «Txipi» errefuxiatua azaldu zen hilik Mexikoko Irapuato herriañ. x

Herrizaingo Sailak
debekatu arren,
AABek torturaren
aurka protestatuko
dute Bilbon

Erredakzioa / Bilbo

GUGGENHEIM Museoa zabaltzeko ekitaldiak diren bitartean Ertzaintzak «ezkutuko salbuespen egoera» ezarri nahi duela salatu zuten atzo AABek. Hortaz, «16 bake egunek» iraun bitartean Bilbon era guztietako manifestazioak debekatu ditu Herrizaingo Sailak, adibidez, ostiralero Sabin Etxearen aurrean euskal preso senideek egiten duten kontzentrazioa. Bestalde, hilaren 3an Deustuan AABek «azken atxilotuek pairatutako torturak salatze» xedea zuen manifestazioa ere galarazita egon arren, debekuak errekurritu eta ekitaldiak egiteko asmoa dute AABek. x